

Dag! Mijn naam is Vincent van Gogh.

Maar noem jij me maar Vincent; dat heb ik het liefst.

In dit boek ontdek je hoe ik kunstenaar werd. Maar om het te lezen hoef je natuurlijk zelf geen kunstenaar te zijn.

Misschien houd jij meer van natuur of fotografie. Van schrijven of ontwerpen of van iets anders. Maakt niet uit.

Zolang dit boek je maar inspireert.

Schilderen was mijn passie. Dat ik graag met felle kleuren werkte weet je vast al wel. En misschien weet je ook iets van de treurige dingen. Bijvoorbeeld van die avond dat ik enorm in de war was en mijn linkeroor afsneed.

Maar er waren ook veel mooie dingen in mijn leven. Mijn lievelingsbroer, Theo, was er altijd voor me. En dankzij hem kon ik doen wat ik het liefste deed: tekenen en schilderen!

Adieu, heb het goed,

Vincent

Feiten over Vincent

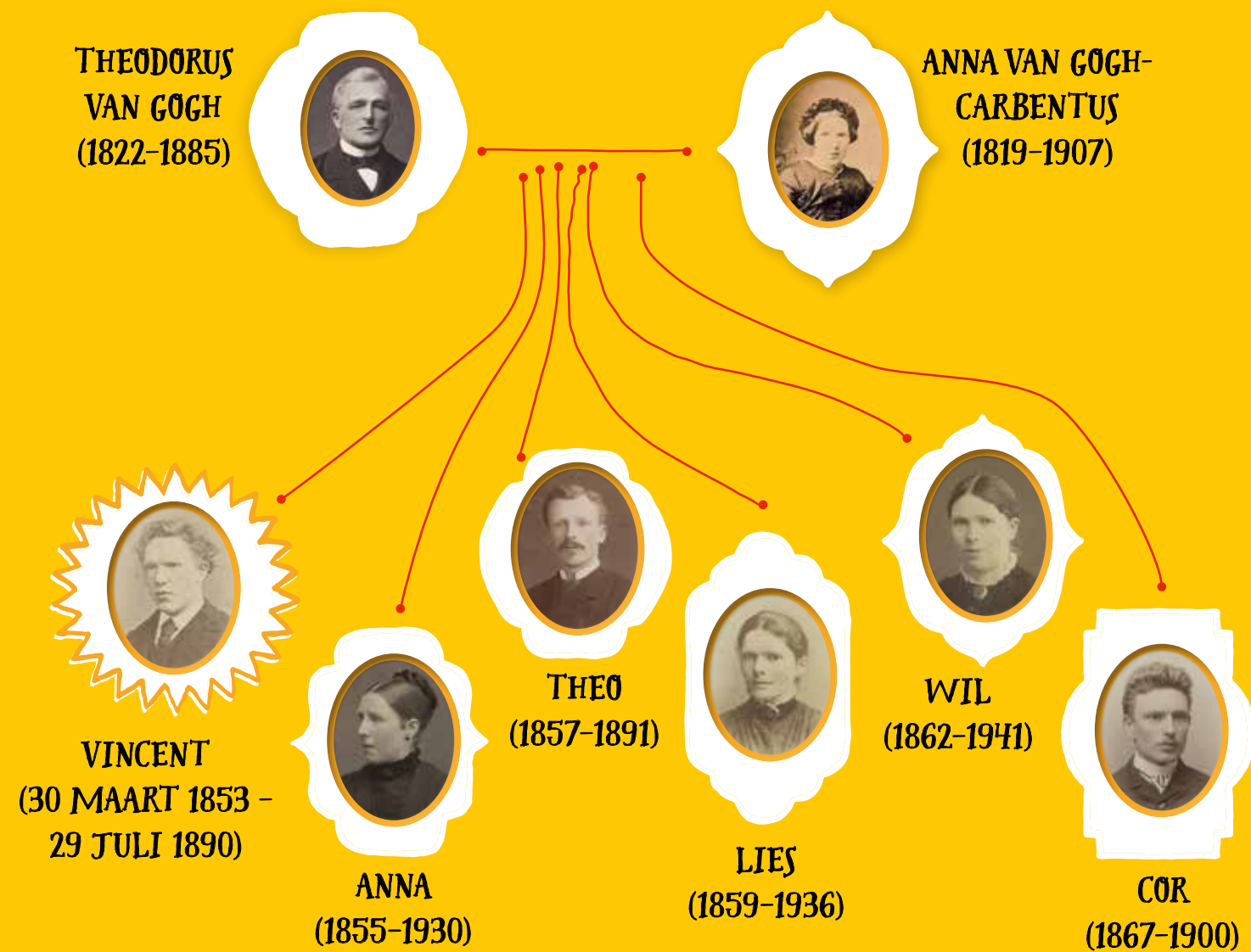
1. Vincent had knalrood haar en groene ogen.
2. Op zijn 11de werd hij naar kostschool gestuurd.
Hij stopte met school op zijn 15de.
3. Hij hield ervan om door de natuur te zwerven, wat voor weer het ook was.
4. Hij werkte in een kunsthandel en in een boekwinkel,
en hij was een tijdje schoolmeester.
5. Voordat hij kunstenaar werd, wilde hij dominee worden.
6. Zijn broer Theo zag een kunstenaar in hem...
maar zijn zus Anna vond dat hij maar bakker moest worden.
7. Vincent woonde in Nederland, Engeland, België en Frankrijk.
Hij sprak Nederlands, Engels, Frans en Duits.
8. Hij schreef meer dan 650 brieven aan zijn broer Theo.
9. Hij kon heel snel schilderen: zo maakte hij eens 70 schilderijen in 80 dagen.
10. Eén van zijn favoriete kleuren was geel.

In slechts 10 jaar tijd maakte Vincent meer dan 1200 kunstwerken op papier (tekeningen, briefschetsen, aquarellen en etsen) en meer dan 860 schilderijen.

Kijk op
bladzijde 17
hoe je dit
draadmannetje
maakt.

VINCENTS FAMILIE

MAAK JE EIGEN STAMBOOM

Neem een groot vel papier.
(Je kunt natuurlijk ook de computer gebruiken.)

Zoek een foto van iedereen in jouw gezin of
maak tekeningen van ze. *Vergeet jezelf niet!*

Zet je ouders bovenaan. Heb je broers en zussen? Zet hen dan in
een rij daaronder, van de oudste naar de jongste. Waar sta jij?

Plak de plaatjes vast en trek lijnen om iedereen met elkaar
te verbinden. Kijk maar naar hoe we dit bij Vincents
familie hebben gedaan.

Vincents kindertijd

Vincent werd geboren in 1853 in Zundert, een dorp in Noord-Brabant. Zijn vader was dominee en zijn moeder zorgde voor Vincent en zijn broers en zussen. De kinderen leerden hard te werken en zich netjes te gedragen.

Op zijn 11de werd Vincent naar een kostschool gestuurd. Hij vond leren niet echt leuk, maar hield wel erg van lezen. Het liefst maakte hij lange wandelingen door de bossen en de velden. Vincent was dol op de natuur en verzamelde van alles, zoals insecten en bloemen. Kunst interesseerde hem nog niet echt.

Beste Theo...

Vincents broer Theo was vier jaar jonger, maar toch waren ze dikke vrienden. Zonder Theo's hulp was Vincent waarschijnlijk nooit kunstenaar geworden.

In Vincents tijd hadden mensen geen mobieltjes of internet. Dus toen Vincent en Theo niet meer bij elkaar in de buurt woonden, schreven ze elkaar lange brieven. Vincent maakte daar vaak schetsjes in van allerlei interessante dingen die hij tegenkwam. Toen hij later kunstenaar was, deed hij dat soms ook van de schilderijen die hij aan het maken was.

Theo bewaarde alle brieven die hij van zijn broer kreeg. Daarom weten we nu ook zoveel over Vincent.

Vincent toen hij 19 was.
Voor de foto was hij netjes aangekleed.

Theo toen hij 15 was.

ALS JIJ BEROEMD WERD...

Hoe zouden we dan van alles over jou
te weten komen? Schrijf jij brieven,
of heb je een dagboek? Blog of vlog je?
Waar zouden we nog meer
kunnen zoeken?

Theo bewaarde zelfs dit stukje 'zeewier' dat Vincent eens meestuurde. Hij had het gevonden tijdens een strandwandeling in Engeland. Eigenlijk zijn het een heleboel microscopisch kleine zeediertjes bij elkaar.

De oudst bewaarde brief van Vincent aan Theo, 1872

Wat wil je later worden?

Vincent ging van school toen hij 15 was. Na een jaar hij moest hij van zijn ouders een baantje zoeken. Via zijn ‘Oom Cent’ kon hij aan het werk als bediende in een kunsthandel in Den Haag. Vincent vond het een leuke baan. Voor hetzelfde bedrijf werkte hij zelfs een tijd in Londen en Parijs. Maar na zes jaar had hij er genoeg van. Hij werd ontslagen.

Vincent probeerde van alles. Eerst werd hij schoolmeester, toen boekverkoper en daarna ‘hulp priester’. Hij was erg religieus geworden en wilde goede dingen doen, zoals arme mensen helpen. Het was een zwaar leven. Door te tekenen voelde hij zich beter. En toen Theo hem vroeg ‘Waarom ga je dáár dan niet iets mee doen?’, veranderde dat Vincents leven voorgoed. Hij was 27 en hij werd kunstenaar.

Heb jij je hele leven in dezelfde plaats gewoond, of ben je weleens verhuisd? Waar zijn je ouders opgegroeid? Zijn zij uit huis gegaan om te werken, zoals Vincent? Of om te studeren?

Anton Mauve was getrouwd met een nicht van Vincent. Hij was een beroemd kunstenaar en hielp Vincent bij het leren schilderen.

‘Oom Cent’ (eigenlijk ook een ‘Vincent’) gaf Vincent zijn eerste baantje bij Goupil & Cie. Dat was een belangrijke kunsthandel, die winkels had in Den Haag, Berlijn, Brussel, Londen, Parijs en New York.

Veel wandelen en goed kijken

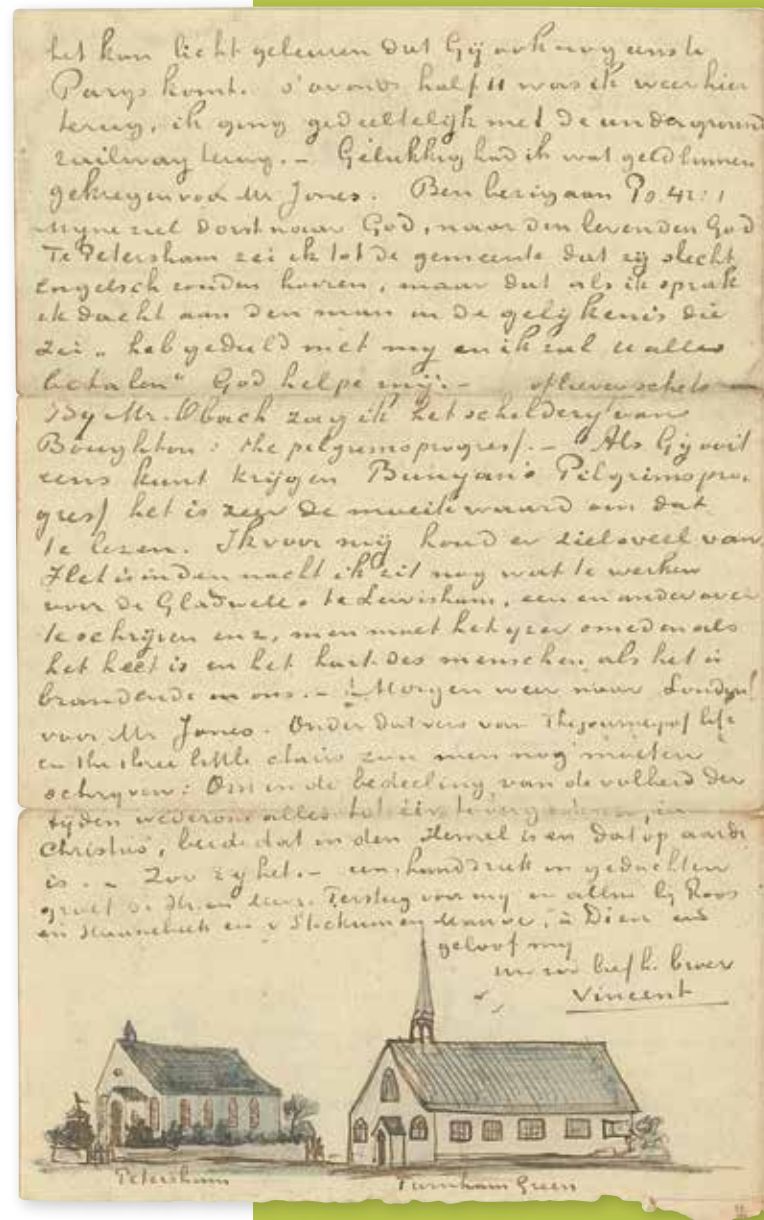
Vincent was een echte wandelaar. Hij liep heel veel, zoals wel meer mensen in zijn tijd. Auto's en bussen bestonden nog niet, en de trein kostte natuurlijk geld.

Tijdens het lopen had Vincent tijd om na te denken en goed rond te kijken. Hij zocht altijd naar nieuwe plekken en nieuwe dingen om te ontdekken. Van grote musea tot eenvoudige boerderijtjes: Vincent vond alles even interessant.

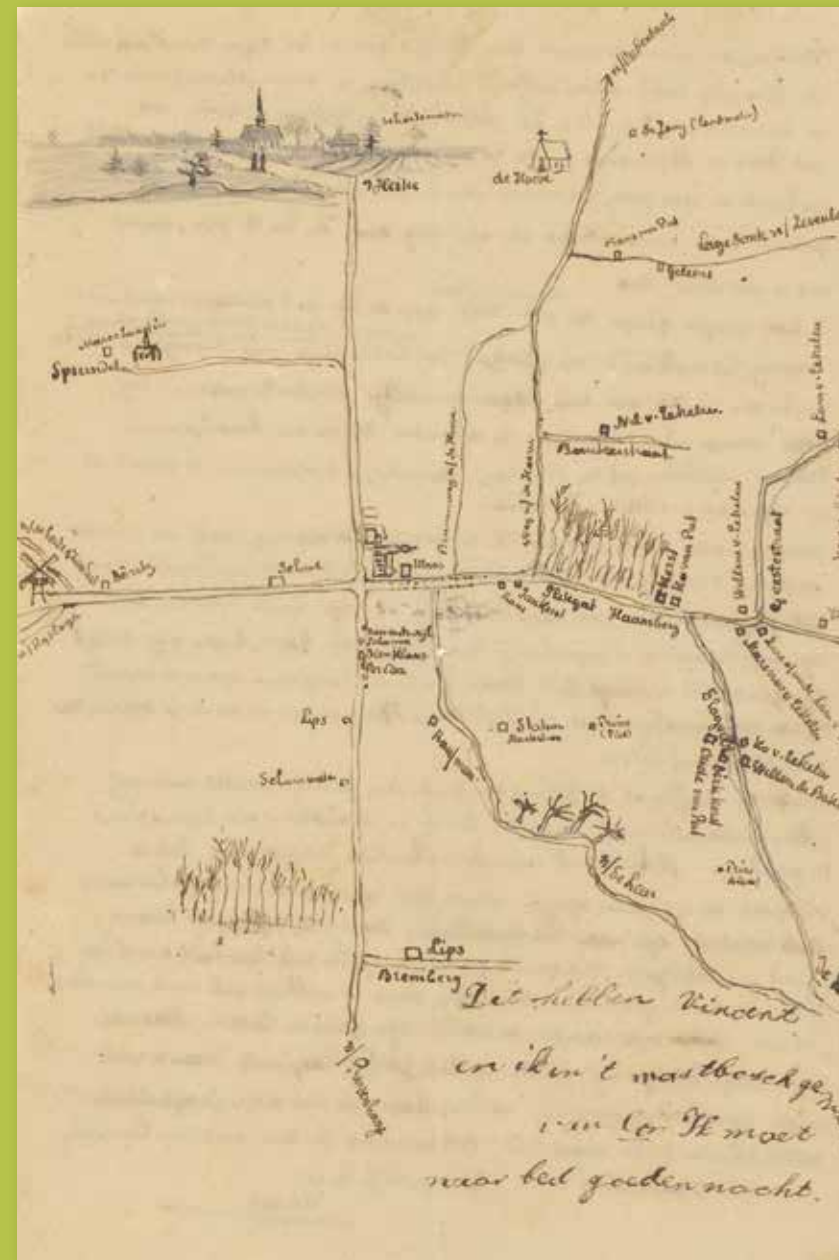
Toen Vincent nog in de kunsthandel in Londen werkte, schreef hij aan Theo:

'Ik wandel hier zoveel ik kan.
Ik geniet van de wandelingen
van huis naar mijn werk en
's avonds van mijn werk naar huis
- 't is ± drie kwartier lopen.'

Als schoolmeester in Engeland liep Vincent vaak van zijn huis naar deze kerkjes. Daar gaf hij les op de zondagsschool of las hij voor uit de Bijbel. Hij schetste ze in een brief aan Theo.

Brief met schetsen van de kerkjes in Petersham en Turnham Green, 25 november 1876

Brief aan Theo met plattegrond van Etten en omgeving, 22 juli 1878

Vincent maakte deze plattegrond samen met zijn broertje Cor. Ze waren gaan wandelen om voer voor Cors konijnen te zoeken.

MAAK EEN PLATTEGROND VAN JE WANDELING

Veilig op pad: ga gezellig samen met iemand en let goed op bij het oversteken.

WELKE ROUTE NEEM JE?

Kies bijvoorbeeld de weg van huis naar school. Of wandel naar de winkels bij jullie in de buurt.

Teken een simpele plattegrond van jullie route. Het hoeft niet helemaal precies.

Eerst leren tekenen

*'Ik maak steeds wat ik nog niet kan,
om het te leren kunnen.'*

Toen Vincent kunstenaar werd, wilde hij daar natuurlijk geld mee verdienen. Maar hij wist dat hij dan nog veel moest oefenen. Hij begon met tekenen. Dat leert je namelijk goed naar dingen te kijken: hoe beter je kijkt, hoe meer je ziet.

*Soepuitdeling in een
volksgaarkeuken, 1883*

Vincent tekende veel over uit kunstboeken. Dat 'kopiëren' deed hij steeds opnieuw en opnieuw en opnieuw. En waar hij ook heen ging: hij nam altijd een schetsboek mee. Hij blééf maar oefenen, net zolang tot zijn hand deed wat hij wilde. Een geweldig gevoel!

Vaak stuurde Vincent schetsen mee met zijn brieven aan Theo. Zo liet hij zien hoe ver hij al was. Theo werkte in Parijs in de kunsthandel van zijn oom. Hij verdiende goed en stuurde Vincent geld om van te leven.

Harde potloden (H) maken dunne, scherpe lijnen.
Zachte potloden (B) maken dikke, donkere lijnen.
Vincent gebruikte graag timmermanspotloden.
Die kon hij draaien om dunne of dikke lijnen te krijgen.
Hij hield van krijt en houtskool. Dat kun je uitwrijven en
uitvegen. Brood is daarvoor een goeie gum.

HOUD JIJ VAN TEKENEN?

Geen zorgen als je het nog niet goed kunt.
Dat kon Vincent in het begin ook niet.

Probeer eens te tekenen met verschillende materialen:
potloden, pen en inkt of (pastel)krijt. Vincent had geen
viltstiften of balpennen. Jij wel? Dan kun je die natuurlijk
ook gebruiken. Elk tekenmateriaal voelt anders.
Welk vind jij het fijnst?

Vincent en Theo waren echte buitenjongens. Ze speelden vaak in de bossen en velden rond hun huis. Toen Vincent kunstenaar werd, was hij nog steeds graag hele dagen buiten. Hij wandelde urenlang, keek goed om zich heen en dacht veel na. Overal zag hij dingen die hij kon schetsen of schilderen. Als het slecht weer was, maakte hem dat niks uit. Soms verzamelde hij interessante dingen, die hij meenam naar huis.

Schets van een vogelnest in een brief aan Theo, 4 oktober 1885

Vincent verzamelde lege vogelnesten. Die wilde hij schilderen, want hij vond ze prachtig. Toen hij in Nuenen woonde, betaalde hij kinderen om nesten voor hem te zoeken.

Vogelnesten, 1885

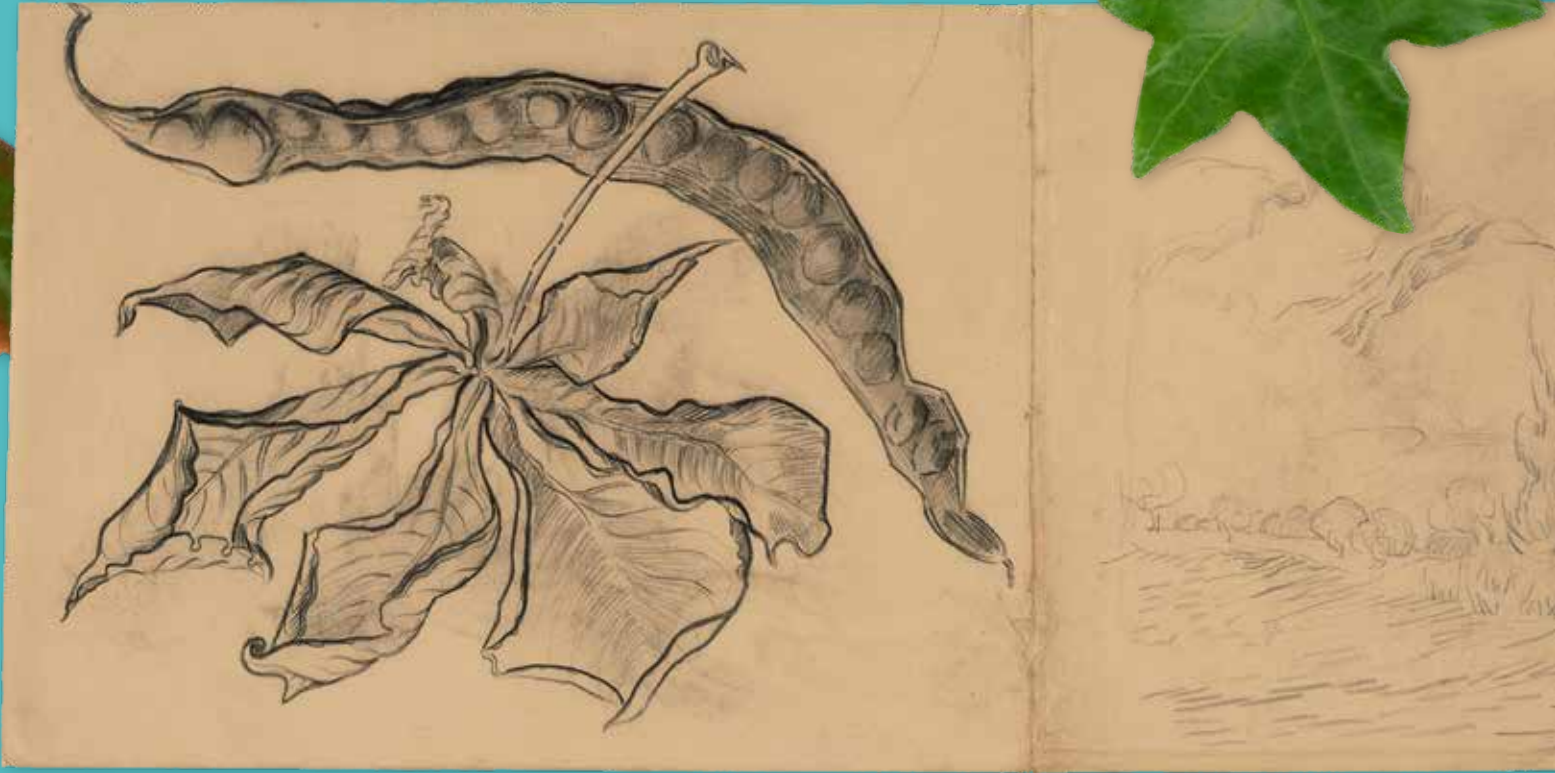
‘Als je echt van de natuur houdt, zie je overal wel iets moois.’

‘Ik ben nu bezig aan stillelevens van mijn vogelnesten.’

ZOEK IETS OM TE TEKENEN

Maak een wandeling en zoek iets moois om na te tekenen. Geniet van de natuur, maar respecteer de dieren en de planten.

Pluk dus geen wilde bloemen en neem geen vogelnesten mee.

Kastanjeblad met peul, 1889

Maak een omtrek van een boomblad. Teken dan de nerven. Klaar? Inkleuren maar!

Mensenwerk

Toen Vincent mensen begon te tekenen, wilde hij graag dat het leek alsof ze leefden. Alsof ze echt iets aan het 'doen' waren.

Dat was niet makkelijk. Vincent leerde anatomie uit boeken en door beelden na te tekenen. Maar het liefst tekende hij echte, hardwerkende mensen. Die raakten eraan gewend dat hij ze steeds stond te schetsen in de velden of langs de weg. Ze vonden hem soms gek, als hij urenlang in de regen en wind stond. Maar als hij geld had, betaalde hij ze om model voor hem te staan.

De lastdragers ('The Bearers of the Burden'), 1881

Kijk eens naar deze tekeningen.
Wat voor gevoel krijg je erbij?

Voel je hoe zwaar die zakken
met steenkool zijn?

Voel je hoe moe deze man is?

Aardappelrooiende boerin, 1885

Uitgeput ('Worn out'), 1882

HOE SCHETS JE MENSEN IN ACTIE?

Iemand die steeds beweegt is een lastig tekenmodel. Probeer het daarom eens met een draadmannetje!

Dat kun je in allerlei standen buigen.
Zo kun je de 'actie' rustig natekenen.
Voel je je zeker genoeg? Schets dan bewegende mensen.

'Ik doe er moeite voor om actie (bezig zijn - iets doen) in mijn figuurtjes te krijgen.'

Brief aan Theo met schetsen van mensen aan het werk, september 1881

ZO MAAK JE EEN DRAADMANNETJE

2 Maak bovenin een rondje voor het hoofd.

4 Buig de draden in armen en benen.

5 Draai de draden in elkaar.

6 Steek de benen in bolletjes klei of papier-maché.

1 Neem een stuk binddraad of een meter ijzerdraad van een meter. Buig het in tweeën.

3 Draai de draden in elkaar voor de nek.

De aardappeleters

Vincent oefende vijf jaar lang met tekenen en schilderen. Toen hij 32 was, vond hij zichzelf goed genoeg voor zijn eerste grote 'figuurstuk'. Het werd een schilderij van een boerenfamilie in hun kleine huis. Na een dag hard werken zitten ze samen aan de eettafel. Vincent noemde dit soort huisjes 'mensennestjes'.

Voor dit schilderij had Vincent een jaar lang schetsen en voorstudies ('oefenschilderijen') gemaakt. Hij was er dan ook erg trots op. Hij vond dat je kon zien hoe het voelde om in dat kleine, donkere huis te zijn.

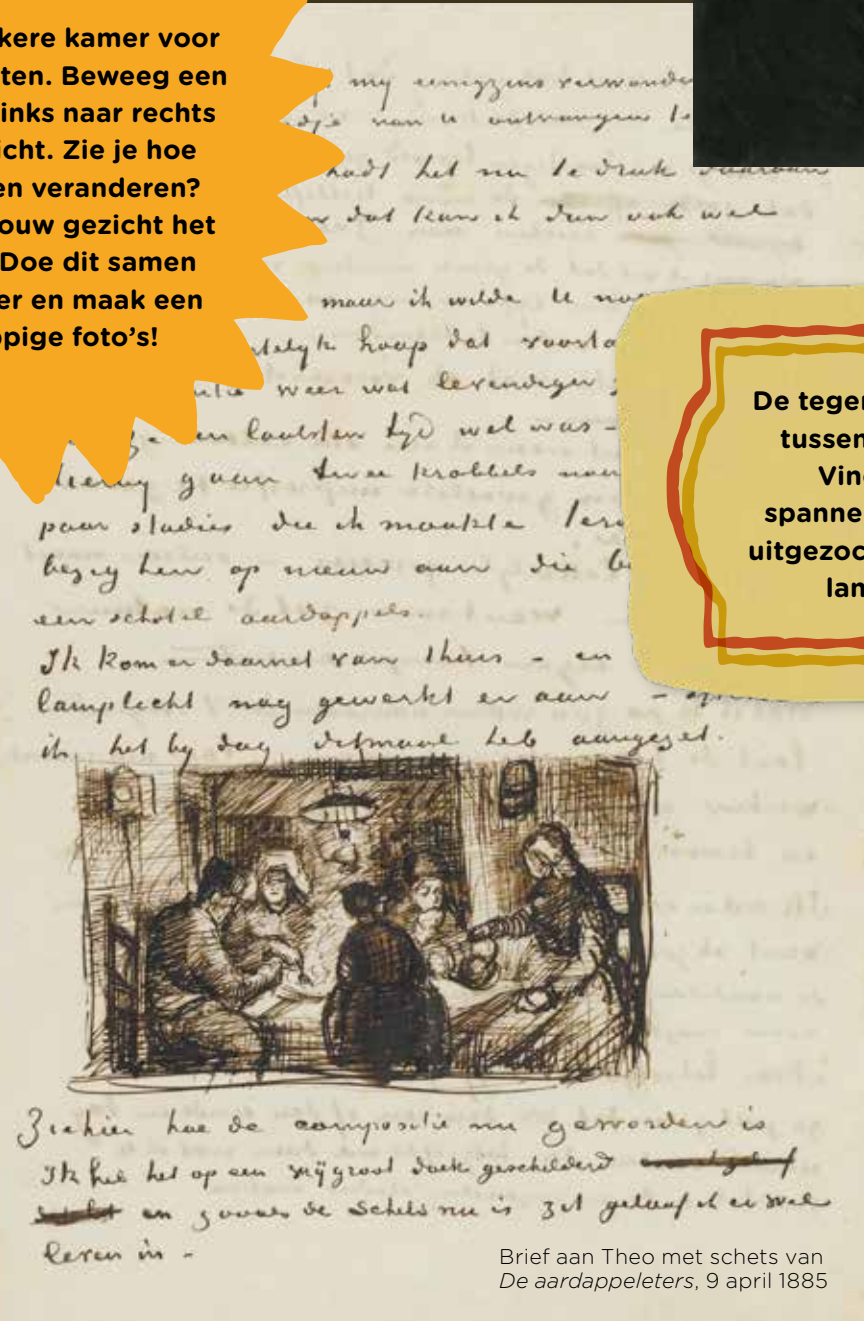
'De kleur waar ze nu mee geschilderd zijn is zowat de kleur van een goed stoffige aardappel, ongeschild natuurlijk.'

Wat voel jij bij dit schilderij?
Theo vond de kleuren veel te somber.
Wat vind jij ervan?

ONDERZOEK DIT ZELF

Ga in een donkere kamer voor een spiegel zitten. Beweeg een zaklamp van links naar rechts langs je gezicht. Zie je hoe de schaduwen veranderen? Hoe maak je jouw gezicht het griezeligst? Doe dit samen met een ander en maak een paar grappige foto's!

De tegenstelling (het 'contrast') tussen licht en donker geeft Vincents schilderij iets spannends. Hij had eerst goed uitgezocht welke schaduwen het lamplicht zou maken.

Vincent vond dat een 'boerenschilderij' best naar 'spek, rook' en 'aardappelwasem' mocht ruiken. Zie je de stoom van de aardappels komen?

De aardappeleters, 1885

Linksboven: *Kop van een vrouw, 1885*